

STANDARD STUDIA PRO PŘÍPRAVU SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ

MSMT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

STANDARD STUDIA PRO PŘÍPRAVU SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ

Cílem Standardu Studia pro přípravu sociálních pedagogů je stanovit znalosti a dovednosti v oblasti sociální pedagogiky, pedagogicko-psychologického základu, školského systému, prevence rizikového chování, které podmiňují výkon činnosti sociálního pedagoga ve škole.

Studium je koncipováno tak, aby účastníkům zprostředkovalo prakticky využitelné kompetence, které odpovídají aktuálním potřebám školního prostředí. Absolventi získají dovednosti nezbytné pro efektivní podporu žáků v oblasti školní úspěšnosti, sociálního začleňování, řešení krizových situací, spolupráce s rodinou a dalšími odborníky, a pro aktivní zapojení do systému školního poradenství a prevence.

Pro dosažení definovaných kompetencí a výsledků učení jsou ve standardu stanovena doporučení ve formě rozvržení učiva, formy výuky a účasti na vzdělávání.

Standard vychází z požadavků na kvalifikaci sociálního pedagoga ve školství, reflektuje mezioborový charakter této profese a klade důraz na schopnost propojit teoretické poznatky s každodenní praxí ve škole.

V Praze, prosinec 2025

STANDARD STUDIA

Základem pro koncipování standardu studia je profil absolventa¹, který stanoví kompetence, jimiž bude absolvent studia disponovat. Profil absolventa je odvozen ze specifických činností sociálního pedagoga, a to těch, které jsou svým charakterem odlišné od profesních činností absolventů studijních programů zaměřených na sociální práci (§ 19b písm. b) a d) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Studium je rozděleno na 8 studijních modulů a reflektovanou praxi:

- Modul č. 1 Systém škol a školských zařízení pro sociálněpedagogickou práci ve školství (min. 15 VH²)
- Modul č. 2 Pedagogicko-psychologické základy pro výkon pozice sociálního pedagoga (min. 25 VH)
- Modul č. 3 Sociálněpedagogické základy pro sociálněpedagogickou práci ve školství (min. 30 VH)
- Modul č. 4 Prevence rizikového a náročného chování a podpora duševního zdraví (min. 25 VH)
- Modul č. 5 Sociálněpedagogická intervence v práci sociálního pedagoga (min. 20 VH)
- Modul č. 6 Sociálněpedagogická depistáž a diagnostika v práci školního sociálního pedagoga (min. 15 VH)
- Modul č. 7 Mezioborová spolupráce (min. 15 VH)
- Modul č. 8 Role sociálního pedagoga a etika v jeho praxi (min. 15 VH)
- Reflektovaná praxe (min. 80 VH)

Celkem 10 disponibilních vyučovacích hodin doplňujících celkovou časovou dotaci je určeno pro profilování studia jednotlivými vzdělavateli. Přirazení těchto hodin je součástí žádosti o akreditaci.

Obsahově program navazuje na již získané znalosti a dovednosti, které účastníci již získali v rámci svého předchozího vzdělávání.

Název studia
Studium pro přípravu sociálních pedagogů
Norma
Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 563/2004 Sb.“).
Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška č. 317/2005 Sb.“).

¹ V textu je z důvodu jazykové ekonomie a konvence používáno generické maskulinum (např. *absolvent*, *sociální pedagog*). Tento způsob vyjadřování je použit jako obecný, je genderově neutrální, zahrnuje všechny osoby bez ohledu na genderovou identitu.

² Vyučovací hodina

Cílová skupina

Zájemci o práci sociálního pedagoga ve škole s ukončeným:

- vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu zaměřeném na sociální práci, nebo
- vyšším odborným vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na sociální práci.

Vstupní požadavky

Studium pro přípravu sociálních pedagogů dle § 22 odst. 5 zákona č. 563/2004 Sb. a § 6b vyhlášky č. 317/2005 Sb. je určeno pro zájemce o získání odborné kvalifikace sociálního pedagoga dle § 19b písm. b) a d) zákona č. 563/2004 Sb.

Délka výuky

Nejméně 250 vyučovacích hodin studia (170 vyučovacích hodin teoretické výuky a 80 vyučovacích hodin reflektované praxe).

Vyučovací hodina trvá 45 minut (§ 14 odst. 1 vyhlášky č. 317/2005 Sb.).

Forma výuky

Formy výuky mohou být následující: prezenční a kombinovaná (kombinace prezenční a distanční formy).

Studium zahrnuje nejméně 120 vyučovacích hodin prezenční výuky, dalších nejméně 50 vyučovacích hodin prezenční či distanční výuky (synchronní či asynchronní forma; asynchronní forma maximálně v rozsahu 20 vyučovacích hodin a pouze u témat zaměřených na teorii) a nejméně 80 vyučovacích hodin reflektované praxe (prezenční). Hodinová dotace prezenční a distanční formy bude upřesněna v závislosti na učivu a výsledcích učení v žádosti o akreditaci programu. V případě synchronní i asynchronní formy je třeba dodržet organizační a technické požadavky MŠMT pro realizaci programů formou webináře³ a e-learningu⁴.

V akreditační žádosti je třeba přesně stanovit, které součásti studia jsou realizovány distančně a které prezenčně, a také umožnit přístup do LMS či k jiným formám e-learningu, aby jej mohla akreditační komise posoudit.

Sociálněpedagogická praxe

Reflektovaná sociálněpedagogická praxe probíhá v rozsahu minimálně 80 vyučovacích hodin a zahrnuje:

- úvodní seminář k praxi
- náslechovou část praxe – náslechy/stínování na škole, ve které působí kvalifikovaný sociální pedagog
- vlastní sociálněpedagogickou praxi v rozsahu nejméně 60 vyučovacích hodin (praxe probíhá zpravidla ve třídních kolektivech, např. při realizaci preventivních programů a osobnostně-sociálním rozvoji třídních skupin, při individuálních konzultacích s žáky, rodiči žáků či pedagogickými pracovníky a také v domácím prostředí žáka v rámci práce se žákem a rodinou), ve školách, kde jsou poskytovány poradenské služby kvalifikovaným sociálním pedagogem, školním psychologem, speciálním pedagogem, případně metodikem prevence, výchovným poradcem

³ <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/informace-o-podminkach-akreditace-programu-realizovanych>

⁴ <https://msmt.gov.cz/file/36202/>

- reflexi (individuální a / nebo skupinová forma).

Účastník si založí portfolio (viz níže) praxe sociálního pedagoga, prostřednictvím kterého dokládá své zkušenosti a orientaci v pozici sociálního pedagoga a kompetentnost aplikovat nabyté pedagogicko-psychologické a sociálněpedagogické znalosti na pozici sociálního pedagoga.

Praxi nelze uznat na základě působení účastníka v roli sociálního pedagoga před zahájením vzdělávacího programu, ani na základě její realizace v minulosti před zahájením vzdělávacího programu, protože v takové situaci nelze zajistit reflexi této praxe a její propojení s dalšími složkami programu.

Není-li studující zaměstnancem školy nebo školského zařízení, kde probíhá praxe, uzavírá s poskytovatelem praxe dohodu, ve které se zavazuje dodržovat povinnosti standardně vymezené pro pedagogické pracovníky (v souladu s § 22b zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména: chránit a respektovat práva žáka; chránit bezpečí a zdraví žáka a předcházet všem formám rizikového chování; zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje o žákovi, informace o zdravotním stavu žáků a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku).

Kvalifikace garanta a lektorů

Požadavky na kvalifikaci a praxi lektora a garanta jsou upraveny § 14 odst. 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Lektorem nebo garantem vzdělávacího programu může být osoba, která získala praxi v délce 4 let v oboru, který svým zaměřením odpovídá lektorské činnosti nebo garantovanému vzdělávacímu programu a která:

- a) získala vysokoškolské vzdělání v akreditovaném magisterském studijním programu, nebo
- b) splňuje požadavek odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících.

Způsob ukončení

Vzdělávací program je zakončen závěrečnou ústní zkouškou před nejméně tříčlennou zkušební komisí a obhajobou závěrečné písemné práce. Závěrečná písemná práce může mít podobu portfolio, které si účastník vede v průběhu svého studia. Předkladatel žádosti stanoví, zda mají účastníci studia možnost zvolit formu závěrečné písemné práce (práce/portfolio), případně přímo určí tuto podobu v žádosti o akreditaci.

Žadatel o akreditaci stanoví kritéria hodnocení ukončování programu (§ 27 odst. 2 písm. f) zákona č. 563/2004 Sb.) a postupy pro ověření výsledků učení u jednotlivých modulů prokazující měřitelný pokrok v kompetencích účastníků programu (např. testy, rozbor videozáznamu). Jedním z kritérií ukončování programu je i nezbytná přítomnost účastníků na vzdělávání, a to min. 75 % účast na teoretické části programu. V případě kombinované formy programu je třeba zachovat min. 75% účast v každé z realizovaných forem programu při zohlednění celkového počtu max. 25% absence. Přítomnost na praxi je vždy rozsahu 100 %.

Závěrečná ústní zkouška

Závěrečná ústní zkouška před komisí a obhajoba závěrečné písemné práce. Komise je dle ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb. minimálně tříčlenná a většinou hlasů volí svého předsedu.

Závěrečná písemná práce

Závěrečná práce je zaměřena prakticky, reflektuje zkušenosti z absolvované praxe a dokládá se v podobě případové práce zpracované na základě portfolio. Obsah portfolio stanoví žadatel o akreditaci v popise programu.

Portfolio

Součástí způsobu ukončení může být rozprava s účastníkem nad portfoliem, což je vymezeno v akreditační žádosti. Toto portfolio může obsahovat např.:

- písemný popis a reflexi sociálněpedagogické praxe včetně sebehodnocení vlastních profesních kompetencí,
- písemné závěrečné hodnocení praxe účastníka studia sociálním pedagogem, který vedl praxi,
- písemný rozbor nejméně dvou kazuistik řešených případů žáka v rámci sociálněpedagogické praxe včetně stanovení možné sociálněpedagogické péče,
- písemný popis stavu preventivně-intervenční práce ve vybrané škole,
- reflexe role sociálního pedagoga ve škole,
- další doklady, pokud jsou uvedeny v akreditaci vzdělávacího programu.

Mezi další doporučené součásti portfolia patří:

- seznam odborné literatury zejména z oblasti sociální pedagogiky, sociální práce, psychologie či sociologie, kterou účastník použil pro přípravu a výkon praxe,
- písemný popis dalších sociálněpedagogických zkušeností účastníka studia.

Doklad o ukončení

Osvědčení o absolvování studia. Náležitosti osvědčení jsou stanoveny v § 29 odst. 6 zákona č. 563/2004 Sb.

Profil absolventa

Absolvent studia je pro působení ve škole vybaven následujícími kompetencemi:

- kompetence spojené s využíváním znalostí vzdělávacího systému ČR, školské legislativy a znalostí rolí pedagogických pracovníků;
- kompetence spojené s aplikací pedagogicko-psychologických znalostí;
- kompetence spojené s aplikací sociálněpedagogických znalostí;
- kompetence spojené s realizací preventivních aktivit a podporou duševního zdraví;
- kompetence spojené s realizací sociálněpedagogické intervence;
- kompetence spojené s depistážními a diagnostickými činnostmi;
- kompetence spojené s vedením mezioborové spolupráce;
- kompetence v oblasti plnění role sociálního pedagoga včetně dodržování komunikačních a etických zásad sociálněpedagogické práce.

Systém škol a školských zařízení pro sociálněpedagogickou práci ve školství

Modul je realizován v minimálním rozsahu 15 vyučovacích hodin.

M1

Kompetence 1.1: Využívá v sociálněpedagogické činnosti znalost školského, pedagogicko-psychologického poradenského a preventivně-výchovného systému.

Očekávané výsledky učení:

- a) Popíše současný systém škol a školských zařízení a je schopen určit rozdíly mezi jednotlivými typy škol.
- b) Popíše poradenský systém pro děti, žáky a studenty ve školském systému ČR.
- c) Popíše a vysvětlí fungování školy z pohledu vzdělávání a orientuje se v klíčových dokumentech (RVP, ŠVP) a kritériích pro hodnocení kvality ČŠI.
- d) Popíše systém poradenských služeb ve škole (dříve ŠPP), jeho úkoly a role jeho jednotlivých členů (PP).
- e) Popíše preventivně výchovné instituce a zařízení ústavní a ochranné výchovy, se kterým sociální pedagog spolupracuje (např. SVP, DD).

Učivo / obsah výuky:

- vzdělávací systém v ČR, funkce školy a školního vzdělávání v současném pojetí;
- klíčové dokumenty pro vzdělávací soustavu (RVP, ŠVP aj.);
- kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ČŠI;
- poradenský systém ve školském systému ČR (struktura, činnost, cílové skupiny);
- poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních;
- role a kompetence poradenských pracovníků ve škole;
- preventivně-výchovné instituce (poslání, cílové skupiny, formy práce jednotlivých institucí (SVP);
- systém ústavní a ochranné výchovy (DD, DDŠ, VÚ, DÚ).

Kompetence 1.2: Využívá v sociálněpedagogické činnosti znalost příslušné legislativy.

Očekávané výsledky učení:

- a) Vysvětlí význam a souvislosti právních předpisů, které se dotýkají sociálněpedagogické činnosti.
- b) Aplikuje právní předpisy při výkonu sociálněpedagogické činnosti.

Učivo / obsah výuky:

- Legislativa vymezující pozici sociálního pedagoga (např. zákon č. 563/2004 Sb., vyhláška č. 72/2005 Sb., nařízení vlády č. 222/2010 Sb., nařízení vlády č. 75/2005 Sb.);
- Právní předpisy ve školství (např. zákon č. 561/2004 Sb., zákon č. 563/2004 Sb., vyhláška č. 72/2005 Sb., zákon č. 109/2002 Sb.).

Pedagogicko-psychologické základy pro výkon pozice sociálního pedagoga

Modul je realizován v minimálním rozsahu 25 vyučovacích hodin.

M2

Kompetence 2.1: Využívá znalosti z pedagogicko-psychologické propedeutiky v sociálněpedagogické činnosti.

Očekávané výsledky učení:

- a) Využívá pedagogicko-psychologické znalosti pro zkvalitňování sociálněpedagogického působení na žáky.
- b) Kombinuje vhodné postupy výchovného působení na žáky v oblasti jejich osobnostního, morálního a sociálního rozvoje.
- c) Zapojuje se do edukačního procesu na úrovni školy, třídy/skupiny žáků a žáka a ovlivňuje jej.

- d) Respektuje při práci s žáky jejich vývojová a vzdělávací specifika, poskytuje individuálně pedagogický přístup.
- e) Vyhodnocuje a rozvíjí silné stránky a podporuje překonávání slabých stránek žáků.
- f) Využívá znalosti z obecné a mimoškolní didaktiky pro přípravu a realizaci preventivních, volnočasových a jiných činností.

Učivo / obsah výuky:

- psychologické aspekty edukace a pedagogická psychologie (motivace, pozornost, seberegulace, emoce aj.);
- vývojová psychologie (mladší školní věk po dospělost);
- vývoj výchovných přístupů a pojetí dítěte;
- současné pojetí rodinné výchovy (výchovné styly, vliv na chování a školní úspěšnost žáka);
- speciálněpedagogické základy pro práci se žáky se speciálně vzdělávacími potřebami;
- environmentální výchova, multikulturní výchova, osobnostní, sociální a morální výchova, citová výchova, estetická výchova;
- obecná a mimoškolní didaktika (determinanty edukačního procesu, taxonomie výukových cílů při plánování preventivních, výchovných a volnočasových aktivit);

Sociálněpedagogické základy pro sociálněpedagogickou práci ve školství

Modul je realizován v minimálním rozsahu 30 vyučovacích hodin.

M3

Kompetence 3.1: Využívá znalosti ze sociální pedagogiky ve své sociálněpedagogické činnosti.

Očekávané výsledky učení:

- a) Aplikuje metody sociálně-výchovné činnosti do individuální i skupinové práce se žáky a jejich rodinami.
- b) Vytváří bezpečné a inkluzivní prostředí pro tvorbu pozitivního klimatu a zdravého všestranného rozvoje žáka.
- c) Vyhodnocuje průběžně proces socializace žáka, sociální patologie, vlivy prostředí a výchovy a nastavuje proces změny.
- d) Využívá znalosti ze sociální pedagogiky pro zajištění funkcionality poskytovaných poradenských služeb ve škole.

Učivo / obsah výuky:

- teorie a metodika sociální pedagogiky;
- metody sociálně-výchovné činnosti a jejich využití v pedagogickém procesu a osobnostně-sociálním rozvoji;
- prostředí a jeho vliv na člověka (druhy prostředí, socializace, podstata bezpečného a inkluzivního prostředí);
- koncept inkluze ve vzdělávání,
- klima školy a nástroje pro tvorbu pozitivního klimatu;
- sociální patologie a sociální deviace (typy, příčiny, projevy).

Kompetence 3.2: Aplikuje pedagogiku volného času a zážitkovou pedagogiku do sociálněpedagogické činnosti.

Očekávané výsledky učení:

- a) Využívá pedagogiku volného času a zážitkovou pedagogiku při preventivní a intervenční práci s třídními kolektivy.
- b) Využívá zážitkovou pedagogiku a pedagogiku volného času jako prostředek pro osobnostně sociální rozvoj žáků.

Učivo / obsah výuky:

- pedagogika volného času (definice, cíle a principy, zájmová činnost jako nástroj prevence);
- zážitková pedagogika (definice, komfortní zóna, Kolbův cyklus, zážitek a prožitek, reflexe jako nástroj učení a rozvoje osobnosti);
- přípravy a realizace zážitkové pedagogiky a pedagogiky volného času (pravidla, postupy, motivace, struktura);
- využití zážitkové pedagogiky a pedagogiky volného času jako nástroje preventivní a intervenční práce.

Kompetence 3.3: Využívá principy a zásady efektivní sociálněpedagogické komunikace v sociálněpedagogické činnosti.

Očekávané výsledky učení:

- a) Uplatňuje trauma-respektující přístup při práci s žákem a jeho rodinou.
- b) Uplatňuje principy nenásilné a efektivní komunikace při práci s cílovými skupinami⁵.
- c) Uplatňuje zásady komunikace pro cílovou skupinou se specifickými projevy v chování.
- d) Projevuje respekt, otevřeně a autenticky komunikuje s jednotlivými účastníky vzdělávacího procesu i mimo něj.
- e) Vytváří prostředí podporující vzájemnou důvěru a spolupráci.

Učivo / obsah výuky:

- zásady a specifikace komunikace s cílovými skupinami sociálního pedagoga ve škole;
- zásady trauma-respektujícího přístupu, nenásilná a efektivní komunikace sociálního pedagoga;
- komunikace sociálního pedagoga se specifickými skupinami klientů (např. ohrožené dítě, plachý žák, žák s odlišným mateřským jazykem, agresivní rodič);
- konflikty a jejich řešení sociálním pedagogem.

Prevence rizikového a náročného chování a podpora duševního zdraví

Modul je realizován v minimálním rozsahu 25 vyučovacích hodin.

M4

Kompetence 4.1: Realizuje prevenci rizikového a náročného chování žáků.

Očekávané výsledky učení:

- a) Připravuje, realizuje a evaluuje programy primární prevence rizikového a náročného chování ve školním prostředí.
- b) Posiluje kvalitu prevence ve školním prostředí v rámci kultury školy.

⁵ Cílovými skupinami se rozumí žáci, zákonní zástupci žáků a pečující osoby, pedagogičtí pracovníci.

- c) Vyhodnocuje kvalitu preventivních programů poskytovaných externími institucí.
- d) Vede žáka a skupiny žáků k rozvoji socio-emočního učení a sociálně-osobnostnímu rozvoji.
- e) Aplikuje postupy vedoucí k podpoře duševního zdraví žáků.
- f) Pracuje s třídním a školním klimatem, podporuje vzájemné vztahy a wellbeing žáků.
- g) Pedagogizuje třídní a školní prostředí.

Učivo / obsah výuky:

- podstata preventivního působení ve školství;
- zásady prevence a kritéria preventivního programu;
- rizikové a náročné chování (definice, příčiny, projevy);
- příprava, realizace a evaluace preventivních programů;
- principy socio-emočního učení a sociálně-osobnostního rozvoje;
- aktuální trendy v oblasti podpory duševního zdraví a wellbeingu;
- kultura školy ve vztahu k prevenci;
- nástroje pro práci se školním klimatem a vztahy ve školním prostředí;
- pedagogizace třídního a školního prostředí.

Kompetence 4.2: Působí preventivně na rodinu žáka a pedagogické pracovníky školy.

Očekávané výsledky učení:

- a) Působí preventivně na potencionálně ohrožené rodiny žáků a navrhuje vhodná opatření.
- b) Posiluje rodičovské kompetence a podílí se na pedagogizaci rodinného prostředí, a tím podporuje předcházení rozvoji sociálně patologických jevů.
- c) Působí preventivně na pedagogické pracovníky a motivuje je k psychohygieně a seberozvoji.

Učivo / obsah výuky:

- specifika preventivního působení sociálního pedagoga na rodinu žáka;
- posilování rodičovských kompetencí sociálním pedagogem;
- pedagogizace rodinného prostředí;
- edukačně preventivní aktivity pro rodiče žáků (např. rodičovské kavárny, besedy, workshopy);
- specifika preventivního působení na pedagogické pracovníky;
- rizikové faktory syndromu vyhoření ve školním prostředí, signály přetížení, stresu a emočního vyčerpání;
- podpora pedagogů v oblasti psychohygieny a seberozvoje (např. vedení podpůrného rozhovoru s pedagogem, techniky psychohygieny, posilování kompetencí v oblasti práce se žáky).

Sociálněpedagogická intervence v práci sociálního pedagoga

Modul je realizován v minimálním rozsahu 20 vyučovacích hodin.

M5**Kompetence 5.1: Realizuje individuální a skupinovou sociálněpedagogickou intervenci.****Očekávané výsledky učení:**

- a) Realizuje individuální nebo skupinovou sociálněpedagogickou intervenci s využitím výsledků sociálně pedagogické diagnostiky.
- b) Reflektuje měnící se dynamiku třídního kolektivu a využívá specifika práce se třídou v rovině intervenčního působení.
- c) Kombinuje intervenční metody, nástroje a techniky při práci s jednotlivci i třídními kolektivy.
- d) Identifikuje příčiny rizikového a náročného chování, konfliktních situací a aplikuje nejrůznější intervenční strategie při jejich řešení.
- e) Nabízí žákovi sociálněpedagogickou péči v individuální rovině.

Učivo / obsah výuky:

- specifika školní třídy;
- zásady a specifika práce se třídou a skupinou, skupinová dynamika;
- příprava, realizace a evaluace intervenčních programů;
- řešení rizikového a náročného chování žáků, šikana a průběh jejího řešení, řešení konfliktních situací;
- principy, nástroje a techniky individuální práce se žákem;
- intervenční strategie (např. podpůrné rozhovory, krizové postupy).

Kompetence 5.2: Realizuje sociálněpedagogickou intervenci při práci s rodinou žáka.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Dodržuje zásady a respektuje profesní limity práce s rodinou žáka.
- b) Vybírá intervenční metody, nástroje a techniky a aplikuje je při práci s rodinou žáka při nápravě nepříznivé situace rodiny.
- c) Intervenuje v oblasti konfliktů a facilituje proces jejich řešení.
- d) Přípravuje, realizuje a facilituje případové setkání se žákem a jeho rodinou.
- e) Aplikuje metodu case managementu ve školském kontextu.

Učivo / obsah výuky:

- principy spolupráce s rodinou žáka, zásady a limity v práci sociálního pedagoga;
- intervenční metody, nástroje a techniky;
- přístupy k řešení konfliktu;
- případová setkání z pohledu školy;
- základy facilitace;
- mezioborová spolupráce při intervenci v rodinném zázemí žáka.

Sociálněpedagogická depistáž a diagnostika v práci školního sociálního pedagoga**M6**

Modul je realizován v minimálním rozsahu 15 vyučovacích hodin.

Kompetence 6.1: Realizuje sociálněpedagogickou depistáž.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Připravuje, realizuje a vyhodnocuje vyhledávání žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu: rizikového a náročného chování, různých forem znevýhodnění a ohrožení.
- b) Připravuje, realizuje a vyhodnocuje vstupní depistáž všech žáků prvních ročníků základního a středního vzdělávání;
- c) Realizuje depistáž ve třídním, školním prostředí.
- d) Mapuje pomocí diagnostických nástrojů rodinné prostředí, lokální/komunitní prostředí a další sociální vlivy.
- e) Využívá metody vhodné pro plošnou, skupinovou i individuální depistáž.
- f) Vede dokumentaci o plánování, průběhu a výsledcích depistáže.

Učivo / obsah výuky:

- specifika odlišného kulturního prostředí a dalších odlišných životních podmínek ve vztahu ke vzdělávání a ke škole;
- charakteristika ohrožujícího a nepodnětného prostředí, školního neúspěchu, rizikového a náročného chování, dopady na žáka (fyzické, psychické, sociální);
- deprivace, týrání, zneužívání, zanedbávání (syndrom CAN) a jejich důsledky na žáka;
- identifikace žáků se sociálním znevýhodněním (pro potřeby vzdělávání), žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- metody depistáže, jejich využití;
- druhy depistáže, využívání depistáže, depistáž v různém prostředí realizovaná sociálním pedagogem.

Kompetence 6.2: Realizuje sociálněpedagogickou diagnostiku.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Volí vhodné diagnostické metody a nástroje.
- b) Diagnostikuje žáka z hlediska jeho sociálního začlenění.
- c) Mapuje a vyhodnocuje potřeby žáka.
- d) Diagnostikuje školní třídu a školní prostředí.

Učivo / obsah výuky:

- metody, nástroje a postupy sociálněpedagogické diagnostiky žáka, školní třídy a školního prostředí, rodinného prostředí a dalších sociálních vlivů;
- funkce sociálněpedagogické diagnostiky, meze sociálněpedagogické diagnostiky;
- proces socializace, sociální vztahy, rodina, kulturně ekonomické, rodinné zázemí, vrstevnické skupiny, zájmy žáka, životní design.

Mezioborová spolupráce**M7**

Modul je realizován v minimálním rozsahu 15 vyučovacích hodin.

Kompetence 7.1: Aktivně se podílí na meziodborové spolupráci.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Zvolí pro spolupráci vhodného aktéra (instituci⁶, rodinu) vzhledem k řešené situaci.
- b) Vede mezioborovou komunikaci.
- c) Využívá manažerské postupy, nástroje case managementu ve školství a dovede je aplikovat v sociálněpedagogické praxi.
- d) Koordinuje spolupráci školy s externími organizacemi při řešení situace žáka a jeho rodiny.
- e) Dodržuje principy mlčenlivosti a postupy ohlašovací povinnosti a vhodně je uplatňuje při své práci.

Učivo / obsah výuky:

- aktéři v rámci mezioborové spolupráce, jejich role a působnost;
- specifika spolupráce a zásady komunikace s externími subjekty při řešení případů;
- manažerské postupy pro vedení případu žáka v kontextu mezioborové spolupráce;
- case management ve školství, případová setkání, výchovné komise;
- mlčenlivost, postupy ohlašovací povinnosti ve škole.

Kompetence 7.2: Poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům v sociálněpedagogické činnosti.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům při preventivním působení na žáky.
- b) Poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům při komunikaci a spolupráci s rodiči.
- c) Poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům při práci s různě ohroženými, znevýhodněnými, rizikově a náročně se chovajícími žáky.
- d) Vede metodicky pedagogické pracovníky při práci se třídou, zpravidla se zaměřením na třídnické hodiny, podporu vztahů a sociálních dovedností, aj.

Učivo / obsah výuky:

- formy profesní podpory využívané jako metodická podpora pedagogům;
- vedení konzultačních rozhovorů s pedagogickými pracovníky;
- podpora při profesní sebereflexi pedagoga;
- budování vztahu založeném na důvěře s pedagogickými pracovníky jako základ pro metodické vedení;
- limity profesní kompetence ve vzájemném vztahu pedagog (učitel, asistent pedagoga) a sociální pedagog.

⁶ Institute = orgán sociálně-právní ochrany dětí, střediska výchovné péče, školská poradenská zařízení, zařízení poskytující sociální služby, neziskové organizace, zařízení ochranné a ústavní výchovy, orgány činné v trestním řízení, obecní úřady, zdravotnická zařízení, střediska volného času a jiná dobrovolná zařízení, Národní pedagogický institut ČR, případně další instituce vhodné pro spolupráci.

Role sociálního pedagoga a etika v jeho praxi**M8**

Modul je realizován v minimálním rozsahu 15 vyučovacích hodin.

Kompetence 8.1: Reflektuje význam a roli sociálního pedagoga a činnosti, které vykonává.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Ztotožňuje se s činností sociálního pedagoga.
- b) Akceptuje roli sociálního pedagoga a je schopen ji naplňovat.
- c) Reflektuje své osobnostní kompetence při práci s cílovou skupinou.
- d) Uplatňuje v práci sociálního pedagoga princip nehodnotícího přístupu.

Učivo / obsah výuky:

- role sociálního pedagoga;
- profil osobnosti sociálního pedagoga (význam osobnosti sociálního pedagoga pro práci s cílovou skupinou);
- činnosti sociálního pedagoga;
- aktuální výzvy a potřeby českého školství a role sociálního pedagoga v jejich naplňování.

Kompetence 8.2: Naplňuje a respektuje etické požadavky na výkon profese sociálního pedagoga a dodržuje své profesní hranice při práci s cílovou skupinou.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Dodržuje Etický kodex sociálních pedagogů, etické zásady a další etické normy.
- b) Respektuje hodnotové zakotvení žáka a jeho rodiny v souladu s nejlepším zájmem žáka.
- c) Reflektuje své profesní kompetence ve spolupráci se školními i externími pracovníky.

Učivo / obsah výuky:

- hodnoty a jejich ukotvení v sociálněpedagogické praxi, odlišné hodnoty jako původce sociálně patologického jevu;
- vztah s žákem, rodinou žáka a pedagogickým pracovníkem;
- profesní kompetence a hranice sociálních pedagogů;
- etický kodex sociálních pedagogů, etický kodex pracovníka primární prevence rizikového chování, etické zásady práce poradenského pracovníka ve škole.

Kompetence 8.3: Aktivně usiluje o svůj vlastní sebezrovoj a další vzdělávání.**Očekávané výsledky učení:**

- a) Využívá dostupných metod k osobnostnímu a profesnímu rozvoji.
- b) Argumentuje význam dalšího vzdělávání pro zkvalitňování výkonu činností sociálního pedagoga.
- c) Pečuje o sebe (psychohygiena, wellbeing).

Učivo / obsah výuky:

- sebezrovoj a další vzdělávání jako nezbytná součást pozice sociálního pedagoga;
- sociální pedagog a potřebnost profesní podpory (např. supervize, koučink, mentoring);
- péče o wellbeing a techniky psychohygieny v praxi sociálního pedagoga.

VYSVĚTLIVKY

Cílová skupina	žáci, zákonní zástupci žáků a pečující osoby, pedagogičtí pracovníci.
Instituce	orgán sociálně-právní ochrany dětí, střediska výchovné péče, školská poradenská zařízení, zařízení poskytující sociální služby, neziskové organizace, zařízení ochranné a ústavní výchovy, orgány činné v trestním řízení, obecní úřady, zdravotnická zařízení, střediska volného času a jiná volnočasová zařízení, případně další instituce vhodné pro spolupráci.
Rodič	zákonný zástupce nebo pečující osoba
Rodina	zákonní zástupci nebo pečující osoby, blízká rodina
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČŠI	Česká školní inspekce
RVP	Rámcový vzdělávací program
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠPP	Školní poradenské pracoviště (dříve používaný termín)
PP	Pedagogičtí pracovníci
SVP	Středisko výchovné péče
DD	Dětský domov
DÚ	Diagnostický ústav
DDŠ	Dětský domov se školou
VÚ	Výchovný ústav
CAN	Child Abuse and Neglect (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)
LMS	Learning Management System (systém pro řízení vzdělávání)